

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Τροποποίηση του ν. 4251/2014 (Α' 80) για την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία (ΕΕ) 2016/801 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαΐου 2016 σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών με σκοπό την έρευνα, τις σπουδές, την πρακτική άσκηση, την εθελοντική υπηρεσία, τις ανταλλαγές μαθητών ή τα εκπαιδευτικά προγράμματα και την απασχόληση των εσωτερικών άμισθων βοηθών (au pair)»

Ι. Γενικές παρατηρήσεις

A. Με το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο ενσωματώνονται στην εθνική έννομη τάξη οι διατάξεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/801 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαΐου 2016 «σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών με σκοπό την έρευνα, τις σπουδές, την πρακτική άσκηση, την εθελοντική υπηρεσία, τις ανταλλαγές μαθητών ή τα εκπαιδευτικά προγράμματα και την απασχόληση των εσωτερικών άμισθων βοηθών (au pair) (αναδιατύπωση)» (ΕΕ L 132/21.5.2016, σελ. 21 επ.).

Με την εν λόγω Οδηγία αναδιατυπώνονται σε ενιαία πράξη οι Οδηγίες του Συμβουλίου 2004/114/ΕΚ της 13ης Δεκεμβρίου 2004 «σχετικά με τις προϋποθέσεις εισδοχής υπηκόων τρίτων χωρών με σκοπό τις σπουδές, την ανταλλαγή μαθητών, την άμισθη πρακτική άσκηση ή την εθελοντική υπηρεσία» (ΕΕ L 375/23.12.2004, σελ. 12 επ.) και 2005/71/ΕΚ της 12ης Οκτωβρίου

2

2005 «σχετικά με ειδική διαδικασία εισδοχής υπηκόων τρίτων χωρών για σκοπούς επιστημονικής έρευνας» (ΕΕ L 289/3.11.2005, σελ. 15 επ.), οι οποίες και καταργούνται.

Η Οδηγία (ΕΕ) 2016/801 έχει ως σκοπό να ανταποκριθεί «στην ανάγκη που εντοπίστηκε στις εκθέσεις εφαρμογής για τις Οδηγίες 2004/114/ΕΚ και 2005/71/ΕΚ ως προς την αντιμετώπιση των αδυναμιών που διαπιστώθηκαν, τη διασφάλιση περισσότερης διαφάνειας και ασφάλειας δικαίου και την παροχή συνεκτικού νομικού πλαισίου για τις διάφορες κατηγορίες υπηκόων τρίτων χωρών που έρχονται στην Ένωση», επιφέροντας συγκεκριμένες βελτιώσεις «κυρίως όσον αφορά τους όρους εισδοχής, τα δικαιώματα, τις διαδικαστικές εγγυήσεις, την πρόσβαση των φοιτητών στην αγορά εργασίας κατά τη διάρκεια των σπουδών τους και τις διατάξεις για την ενδοεθνική κινητικότητα» (Προοίμιο της ως άνω Οδηγίας, υπό σκέψεις 2 και 4). Γενική κατεύθυνση της Οδηγίας, κατά την αιτιολογική έκθεση του νομοσχεδίου, «είναι να υποστηρίξει τις κοινωνικές, πολιτιστικές και οικονομικές σχέσεις μεταξύ της Ε.Ε. και τρίτων χωρών, να προωθήσει τη μεταφορά δεξιοτήτων και τεχνογνωσίας, καθώς και την ανταγωνιστικότητα, ενώ, ταυτόχρονα, να παρέχει εγγυήσεις για την εξασφάλιση της δίκαιης μεταχείρισης των εν λόγω ομάδων πολιτών τρίτων χωρών».

Οι Οδηγίες 2004/114/ΕΚ και 2005/71/ΕΚ ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη αρχικώς με τα π.δ. 101/2008 (Α' 157) και 128/2008 (Α' 190), αντιστοίχως, και οι οικείες ρυθμίσεις, εν συνεχεία, εντάχθηκαν ως επί μέρους διατάξεις στον νόμο 4251/2014 (Α' 80) «Κώδικας Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης και λοιπές διατάξεις». Με τις διατάξεις του νομοσχεδίου επέρχονται τροποποιήσεις στον ν. 4251/2014.

Το νομοσχέδιο, μετά την επεξεργασία του από την Διαρκή Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης, αποτελείται από είκοσι οκτώ (28) άρθρα.

Συγκεκριμένως, στο άρθρο 1 ορίζεται ο σκοπός του νομοσχεδίου. Στο άρθρο 2 αντικαθίστανται οι ορισμοί των εννοιών του Κώδικα «Σπουδαστής», «Ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης», «Πρόγραμμα Εθελοντικής Υπηρεσίας», «Ερευνητικός Οργανισμός», «Ερευνητής», ενώ προστίθενται οι ορισμοί των εννοιών «Ασκούμενος», «Εθελοντής», «Φορέας Υποδοχής», «Εργοδότης», «Πρώτο κράτος - μέλος», «Δεύτερο κράτος - μέλος», «Ενωσιακά ή πολυμερή προγράμματα που περιλαμβάνουν μέτρα κινητικότητας».

Με τις διατάξεις των άρθρων 3 έως 13 επέρχονται τροποποιήσεις στο Τμήμα Α' του Μέρους Δεύτερου του Κώδικα ως προς τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής πολιτών τρίτων χωρών με σκοπό τις σπουδές ή την εθελοντική υπηρεσία. Ειδικότερα, αντικαθίσταται ο τίτλος του Τμήματος Α' (άρ-

θρο 3), προσδιορίζεται το πεδίο εφαρμογής του (άρθρο 4), συμπληρώνονται οι γενικές προϋποθέσεις για τη χορήγηση δικαιώματος διαμονής με σκοπό τις σπουδές ή την εθελοντική υπηρεσία (άρθρο 5), η διαδικασία χορήγησης άδειας διαμονής για λόγους σπουδών (άρθρο 6), η χρονική διάρκειά της και η διαδικασία ανανέωσής της (άρθρο 7). Ορίζονται, επίσης, οι προϋποθέσεις κινητικότητας εντός χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης σπουδαστών πολιτών τρίτων χωρών, στο πλαίσιο ενωσιακού ή πολυμερούς προγράμματος ή συμφωνίας μεταξύ δύο ή περισσότερων ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (άρθρο 8) και ρυθμίζονται οι όροι πρόσβασης στην αγορά εργασίας των σπουδαστών πολιτών τρίτων χωρών (άρθρο 9). Περαιτέρω, συμπληρώνονται οι προϋποθέσεις χορήγησης άδειας διαμονής για εθελοντική υπηρεσία (άρθρο 10), προβλέπονται λόγοι απόρριψης, ανάκλησης ή άρνησης ανανέωσης της άδειας διαμονής για σπουδές ή εθελοντική υπηρεσία (άρθρο 11), ορίζονται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των σπουδαστών ή εθελοντών πολιτών τρίτων χωρών, μεταξύ των οποίων και το δικαίωμα περαιτέρω παραμονής των σπουδαστών, με σκοπό την αναζήτηση εργασίας ή την επιχειρηματικότητα (άρθρο 12), και ορίζεται διαδικασία έγκρισης ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και οργανισμών που υποδέχονται πολίτες τρίτων χωρών, με σκοπό τις σπουδές ή την εθελοντική υπηρεσία (άρθρο 13).

Με τις διατάξεις των άρθρων 14 έως 26 επέρχονται τροποποιήσεις στο Τμήμα Γ' του Μέρους Δεύτερου του Κώδικα ως προς την ειδική διαδικασία εισδοχής πολιτών τρίτων χωρών για τους σκοπούς της επιστημονικής έρευνας. Ειδικότερα, αντικαθίσταται ο τίτλος του Τμήματος Γ' (άρθρο 14), προσδιορίζεται το πεδίο εφαρμογής του (άρθρα 15-16), ρυθμίζεται η διαδικασία έγκρισης των ερευνητικών οργανισμών που πρόκειται να υποδεχθούν ερευνητές πολίτες τρίτων χωρών (άρθρο 17) και προσδιορίζεται το περιεχόμενο και οι προϋποθέσεις της οικείας σύμβασης υποδοχής (άρθρο 18). Ρυθμίζονται, επίσης, ζητήματα σχετικώς με τη διαδικασία χορήγησης (άρθρο 19), τη διάρκεια και τη διαδικασία ανανέωσης της άδειας διαμονής του ερευνητή (άρθρο 20), καθώς και των μελών της οικογένειάς του (άρθρο 21), και ορίζονται οι προϋποθέσεις κινητικότητας εντός χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ερευνητών πολιτών τρίτων χωρών (άρθρο 22), καθώς και των μελών της οικογένειάς τους (άρθρο 23). Τέλος, ορίζονται οι προϋποθέσεις απόρριψης, ανάκλησης ή μη ανανέωσης των αδειών διαμονής για σκοπούς της επιστημονικής έρευνας (άρθρο 24), προσδιορίζονται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των ερευνητών πολιτών τρίτων χωρών, μεταξύ των οποίων και το δικαίωμα περαιτέρω παραμονής τους με σκοπό την αναζήτηση εργασίας ή την επιχειρηματικότητα (άρθρο 25), και παρέχεται στους ερευνητές η δυνατότητα να ασκούν διδακτικό έργο (άρθρο 26).

4

Με τις διατάξεις του άρθρου 27 προστίθεται στο Μέρος Δεύτερο του Κώδικα νέο Τμήμα Η' ως προς τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία εισδοχής πολιτών τρίτων χωρών, με σκοπό την πρακτική άσκηση. Συγκεκριμένως, προσδιορίζονται: το πεδίο εφαρμογής, οι προϋποθέσεις για την χορήγηση εθνικής θεώρησης εισόδου, η διαδικασία έγκρισης των φορέων υποδοχής ασκουμένων, οι προϋποθέσεις απόρριψης ή ανάκλησης εθνικής θεώρησης εισόδου και τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των ασκουμένων πολιτών τρίτων χωρών.

Τέλος, στο άρθρο 28 ορίζεται η έναρξη ισχύος του νόμου.

Β. Αντικείμενο της υπό ενσωμάτωση Οδηγίας είναι ο καθορισμός των προϋποθέσεων εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών με σκοπό την έρευνα, τις σπουδές, την πρακτική άσκηση, την εθελοντική υπηρεσία, τις ανταλλαγές μαθητών ή τα εκπαιδευτικά προγράμματα και την απασχόληση των εσωτερικών άμισθων βοηθών (au pair).

Στο Προοίμιο της Οδηγίας εισάγεται διάκριση των διατάξεων περί καθορισμού των προϋποθέσεων εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών με σκοπό την έρευνα, τις σπουδές, την πρακτική άσκηση και την ευρωπαϊκή εθελοντική υπηρεσία, οι οποίες ορίζονται ως «υποχρεωτικές διατάξεις», και των διατάξεων περί καθορισμού των προϋποθέσεων εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών με σκοπό την ανταλλαγή μαθητών, την εθελοντική υπηρεσία, πλην της ευρωπαϊκής εθελοντικής υπηρεσίας, και την απασχόληση των εσωτερικών άμισθων βοηθών (au pair), οι οποίες ορίζονται ως «προαιρετικές διατάξεις» (σκέψη 64).

Συναφώς, με το άρθρο 1 της Οδηγίας ορίζεται το αντικείμενό της ως εξής: «Η παρούσα οδηγία καθορίζει: α) τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής (...) για τους σκοπούς της έρευνας, των σπουδών, της πρακτικής άσκησης ή της εθελοντικής υπηρεσίας στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής εθελοντικής υπηρεσίας, και, εφόσον το αποφασίσουν τα κράτη μέλη, για τους σκοπούς προγράμματος ανταλλαγής μαθητών ή εκπαιδευτικών προγραμμάτων, εθελοντικής υπηρεσίας διαφορετικής από την ευρωπαϊκή εθελοντική υπηρεσία ή απασχόλησης ως εσωτερικών άμισθων βοηθών (au pair) (...)».

Με το νομοσχέδιο δεν προτείνεται η ενσωμάτωση των διατάξεων με αντικείμενο την ανταλλαγή μαθητών ή εκπαιδευτικών προγραμμάτων και την απασχόληση των εσωτερικών άμισθων βοηθών (au pair). Όπως επισημαίνεται στην αιτιολογική έκθεση, «[κ]ατά την ενσωμάτωση της υπόψη Οδηγίας και με βάση τις διαβουλεύσεις με τα συναρμόδια Υπουργεία, δεν εκρίθη σκόπιμη η ενσωμάτωση των διατάξεων για την κατηγορία των εσωτερικών άμισθων βοηθών, δεδομένου ότι δεν παρατηρείται στη χώρα μας η ανάγκη

για πρόσκληση και φιλοξενία πολιτών τρίτων χωρών σε θέση “au pair” σε οικογένειες, με σκοπό τη γλωσσική και πολιτιστική εμπειρία αυτών εις αντάλλαγμα ελαφρών οικιακών εργασιών και φροντίδας τέκνων. Για τον λόγο αυτόν δεν υφίστανται εξάλλου εθνικοί κανόνες για τη συγκεκριμένη κατηγορία προσώπων. Λαμβάνοντας υπόψη το εύρος της παράτυπης οικιακής απασχόλησης των ήδη ευρισκόμενων στη χώρα, πολιτών τρίτων χωρών, ενδεχόμενη συμπερίληψη των «au pairs» θα δημιουργούσε τις προϋποθέσεις κατάχρησης της μεταναστευτικής νομοθεσίας και περαιτέρω στρεβλώσεων στην εθνική αγορά εργασίας».

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί των άρθρων 4, 9, 15, 16 και 27

Με το άρθρο 4 αντικαθίσταται το άρθρο 31 του ν. 4251/2014. Στην παράγραφο 3 του υπό ψήφιση νέου άρθρου ορίζεται ότι «Το παρόν ισχύει υπό την επιφύλαξη ευνοϊκότερων διατάξεων (...)», στη δε παράγραφο 4 ορίζεται ότι «Οι αρμόδιες ελληνικές αρχές διατηρούν τη δυνατότητα να θεσπίζουν ή να διατηρούν πιο ευνοϊκές διατάξεις για τα πρόσωπα στα οποία εφαρμόζεται το παρόν σε σχέση με (...)». Η έκφραση «το παρόν» των παραγράφων 3 και 4 φαίνεται να αναφέρεται στο παρόν Κεφάλαιο, δηλαδή στις ρυθμίσεις των άρθρων 31 έως 44. Για λόγους σαφήνειας, προτείνεται η αντικατάσταση του όρου «το παρόν», είτε με τη φράση «το παρόν Κεφάλαιο», είτε με τη φράση «οι ρυθμίσεις των άρθρων 31 έως 44». Ομοίως και στο άρθρο 9 του υπό ψήφιση νομοσχεδίου.

Αντιστοίχως, με το άρθρο 15 αντικαθίσταται το άρθρο 57 του ν. 4251/2014. Στην παράγραφο 2 του υπό ψήφιση νέου άρθρου ορίζεται ότι «Το παρόν δεν εφαρμόζεται (...)». Η έκφραση «το παρόν» φαίνεται να αναφέρεται στο παρόν Κεφάλαιο, δηλαδή στις ρυθμίσεις των άρθρων 58 έως 67. Για λόγους σαφήνειας, προτείνεται η αναδιατύπωση του όρου «το παρόν», είτε με την φράση «το παρόν Κεφάλαιο», είτε με την φράση «οι διατάξεις των άρθρων 58 έως 67». Ομοίως και στο άρθρο 16 του υπό ψήφιση νομοσχεδίου.

Με το άρθρο 27 προστίθεται στο Μέρος Δεύτερο του ν. 4251/2014 νέο Τμήμα Η΄, το οποίο δεν διαρθρώνεται σε Κεφάλαια. Στην παράγραφο 3 του υπό ψήφιση νέου άρθρου 127ΣΤ ορίζεται ότι «Το παρόν ισχύει υπό την επιφύλαξη (...)». Δεδομένου ότι το νέο Τμήμα Η΄ δεν διαρθρώνεται σε Κεφάλαια, η έκφραση «το παρόν» των παραγράφων 1 και 2 φαίνεται να αναφέρεται στο παρόν Τμήμα, δηλαδή στις ρυθμίσεις των άρθρων 127ΣΤ έως 127Ι. Για λόγους σαφήνειας, προτείνεται η αναδιατύπωση του όρου «το παρόν»,

6

είτε με την φράση «το παρόν Τμήμα», είτε με την φράση «οι διατάξεις των άρθρων 127ΣΤ έως 127Ι».

2. Επί των άρθρων 8 και 22

Με τα άρθρα 8 και 22 αντικαθίστανται, αντιστοίχως, τα άρθρα 35 και 64 του ν. 4251/2014. Στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 και στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 των υπό ψήφιση νέων άρθρων, αντιστοίχως, ορίζεται ότι «Στην περίπτωση αυτή, η κοινοποίηση διαβιβάζεται (...)». Προτείνεται η αντικατάσταση του ρήματος «διαβιβάζεται» με το ορθότερο «διενεργείται».

3. Επί του άρθρου 11

Με το άρθρο 11 αντικαθίσταται το άρθρο 40 του ν. 4251/2014. Στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του υπό ψήφιση νέου άρθρου αναφέρεται, εκ παραδρομής, ότι «(...) κατά τα οριζόμενα στο στοιχείο β) (...)», αντί του ορθού «κατά τα οριζόμενα στο στοιχείο γ)».

4. Επί του άρθρου 12

Με το άρθρο 12 αντικαθίσταται το άρθρο 41 του ν. 4251/2014. Στην παράγραφο 3 του υπό ψήφιση νέου άρθρου ρυθμίζεται η χορήγηση άδειας διαμονής σπουδαστή, με σκοπό την αναζήτηση εργασίας ή τη σύσταση επιχείρησης, «εφόσον εξακολουθούν να πληρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζονται στις περιπτώσεις α), γ) και ε) της παραγράφου 2 του άρθρου 32 και στην περίπτωση β) της παραγράφου 1 του άρθρου 33». Δεδομένου ότι η περίπτωση ε) της παραγράφου 2 του άρθρου 32 αφορά την καταβολή παραβόλου, δεν συνάγεται σαφώς, εκ της ως άνω διατυπώσεως, εάν για τη χορήγηση της άδειας διαμονής του άρθρου 41 απαιτείται εκ νέου καταβολή παραβόλου.

5. Επί του άρθρου 13

Με το άρθρο 13 προστίθεται νέο άρθρο 31Α στον ν. 4251/2014, διά του οποίου ρυθμίζεται η έγκριση ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και οργανισμών αρμόδιων για πρόγραμμα εθελοντικής υπηρεσίας. Με την παράγραφο 2 του υπό ψήφιση νέου άρθρου ορίζεται η διαδικασία έγκρισης οργανισμών αρμόδιων για πρόγραμμα εθελοντικής υπηρεσίας ως προαιρετική. Όμως, με την παράγραφο 3 προβλέπεται υποχρέωση των αρμοδίων αρχών να «(...) δημοσιεύουν καταλόγους των εγκεκριμένων φορέων υποδοχής της παραγράφου 2.». Ορθότερη, ενδεχομένως, θα ήταν η διατύπωση του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 3, ως εξής: «Σε περίπτωση έκδοσης κοινής υπουργικής απόφασης της παραγράφου 2, οι αρμόδιες αρχές δημοσιεύουν

καταλόγους των εγκεκριμένων φορέων υποδοχής».

6. Επί του άρθρου 17

Με το άρθρο 17 αντικαθίστανται οι παράγραφοι 1 και 9 του άρθρου 59 ν. 4251/2014. Με την προτεινόμενη νέα παράγραφο 9 προβλέπεται η αρμοδιότητα της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας για την τήρηση και τον έλεγχο των όρων έγκρισης των ερευνητικών οργανισμών. Ειδικότερα, ορίζεται η δυνατότητα ανάκλησης ή μη ανανέωσης της έγκρισης, μεταξύ άλλων, «(...) όταν ο ερευνητικός οργανισμός έχει υπογράψει σύμβαση υποδοχής με πολίτη τρίτης χώρας εκ προθέσεως ή εξ αμελείας (...)». Όμως, δεν είναι ορθή η απόδοση στην ελληνική γλώσσα του νοήματος της περίπτωσης γ) της παραγράφου 3 του άρθρου 9 της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/801, το οποίο αφορά τη σύναψη σύμβασης με δόλιο ή αμελή τρόπο (πβλ. τη γαλλική απόδοση «d'une manière frauduleuse ou négligente»). Η διάταξη πρέπει να αναδιατυπωθεί κατά τη σωστή απόδοση των όρων στην ελληνική γλώσσα.

Επίσης, σημειώνεται ότι, ενώ αντικαθίσταται, στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 9, η φράση «αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Εσωτερικών» με τη φράση «αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη», δεν γίνεται το ίδιο και στην παράγραφο 10 του ισχύοντος άρθρου 59.

7. Επί του άρθρου 22

Με τις παραγράφους 9 επ. ενσωματώνονται οι διατάξεις του άρθρου 29 της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/801 για την «Μακρά κινητικότητα των ερευνητών». Στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του ως άνω άρθρου της Οδηγίας ορίζεται ότι «Το δεύτερο κράτος μέλος μπορεί να ορίζει μέγιστο χρονικό διάστημα της μακράς κινητικότητας του ερευνητή, το οποίο δεν είναι μικρότερο από 360 ημέρες» και στην περίπτωση δ) της παραγράφου 3 προβλέπεται, ως λόγος απόρριψης της αίτησης μακράς κινητικότητας, η συμπλήρωση της «μέγιστη[ς] διάρκεια[ς] διαμονής που ορίζεται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1». Με την παράγραφο 9 του υπό ψήφιση άρθρου 64 δεν ορίζεται μέγιστο χρονικό διάστημα μακράς κινητικότητας (η διατύπωση που επιλέγεται είναι «(...) προκειμένου να πραγματοποιήσουν μέρος της έρευνάς τους σε ερευνητικό οργανισμό για διάστημα άνω των 180 ημερών (...)). Όμως, στην παράγραφο 16 του υπό ψήφιση άρθρου 64 προβλέπεται, ως λόγος απόρριψης της αίτησης μακράς κινητικότητας, η συμπλήρωση της «μέγιστη[ς] διάρκεια[ς] διαμονής που ορίζεται στην παράγραφο 9».

8. Επί του άρθρου 24

Με το άρθρο 24 αντικαθίσταται το άρθρο 65 του ν. 4251/2014. Στην περί-

πτωση ζ' της παραγράφου 1 του υπό ψήφιση νέου άρθρου ορίζεται ως λόγος απόρριψης ή ανάκλησης ή μη ανανέωσης άδειας διαμονής η συμπλήρωση, στην περίπτωση της μακράς κινητικότητας, «[τ]η[ς] μέγιστη[ς] διάρκεια[ς] διαμονής των 180 ημερών στην Ελλάδα.». Όπως, όμως, σημειώθηκε στην παρατήρηση επί του άρθρου 22, στην παράγραφο 9 του υπό ψήφιση άρθρου 64 δεν ορίζεται μέγιστο χρονικό διάστημα μακράς κινητικότητας, καθώς η διατύπωση που επιλέγεται είναι «(...) προκειμένου να πραγματοποιήσουν μέρος της έρευνάς τους σε ερευνητικό οργανισμό για διάστημα άνω των 180 ημερών (...)».

9. Επί του άρθρου 27

Με το άρθρο 27 προστίθεται στο Μέρος Δεύτερο του ν. 4251/2014 νέο Τμήμα Η' (άρθρα 127ΣΤ έως 127Ι), το οποίο περιέχει ρυθμίσεις για την εισδοχή πολιτών τρίτων χωρών με σκοπό την πρακτική άσκηση κατά την Οδηγία (ΕΕ) 2016/801. Κατά την αιτιολογική έκθεση του νομοσχεδίου, «αναφορικά με την έννοια του ασκούμενου πολίτη τρίτης χώρας, διευκρινίζεται ότι οι ασκούμενοι διακρίνονται σε δύο κατηγορίες: i) σε άτομα που πραγματοποιούν άσκηση στο πλαίσιο των σπουδών τους και ii) σε άτομα που έχουν ολοκληρώσει τις σπουδές τους σε τριτοβάθμια εκπαίδευση, εντός δύο ετών που προηγούνται της ημερομηνίας αίτησης εισδοχής και επιθυμούν να αποκτήσουν εμπειρία σε εργασιακό περιβάλλον», και επισημαίνεται ότι «Η διάκριση αυτή είναι απαραίτητη καθώς, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, οι ασκούμενοι πραγματοποιούν πρακτική άσκηση στο πλαίσιο των σπουδών τους και δεν καταλαμβάνουν θέσεις εργασίας [...]», ενώ «[α]ντιθέτως, οι ασκούμενοι πολίτες τρίτων χωρών που έχουν αποκτήσει πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης εντός δύο ετών που προηγούνται της ημερομηνίας αίτησης εισδοχής, θεωρούνται ότι διατελούν σε σχέση απασχόλησης σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.».

Ο διαχωρισμός αυτός είναι σύμφωνος με το σημείο (37) του Προοιμίου της υπό ενσωμάτωση Οδηγίας, όπου ορίζεται ότι «[ό]ταν ένα κράτος μέλος θεωρεί ότι οι ερευνητές, εθελοντές, ασκούμενοι ή εσωτερικοί άμισθοι βοηθοί (au pair) που είναι υπήκοοι τρίτης χώρας διατελούν σε σχέση απασχόλησης, θα πρέπει να διατηρεί το δικαίωμα να ρυθμίζει τους όγκους εισδοχής της εν λόγω κατηγορίας ή κατηγοριών σύμφωνα με το άρθρο 79 παράγραφος 5 ΣΛΕΕ». Πράγματι, μολονότι έρεισμα για την έκδοση της Οδηγίας αποτελεεί, κατά το Προοίμιό της, η παράγραφος 2 του άρθρου 79 ΣΛΕΕ και,

συγκεκριμένως, τα στοιχεία α) και β) αυτής (όπου περιέχονται ρυθμίσεις για την ανάπτυξη κοινής μεταναστευτικής πολιτικής και την εξασφάλιση της αποτελεσματικής διαχείρισης των μεταναστευτικών ροών στην Ευρωπαϊκή Ένωση και ορίζονται, μεταξύ άλλων, οι προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής και τα δικαιώματα των υπηκόων τρίτων χωρών), εν προκειμένω τυγχάνει εφαρμογής η παράγραφος 5 του άρθρου 79 ΣΛΕΕ, στην οποία ορίζεται ότι «Το παρόν άρθρο δεν θίγει το δικαίωμα των κρατών μελών να καθορίζουν τον όγκο των εισερχομένων υπηκόων τρίτων χωρών, προερχομένων από τρίτες χώρες, στο έδαφός τους με σκοπό την αναζήτηση μισθωτής ή μη μισθωτής εργασίας.».

Στο υπό ψήφιση νομοσχέδιο γίνεται χρήση του ανωτέρω δικαιώματος της Ελλάδας, δοθέντος ότι προβλέπεται ο καθορισμός, με κοινή υπουργική απόφαση, ανώτατου αριθμού, ανά Περιφέρεια, θέσεων πολιτών τρίτων χωρών που έχουν αποκτήσει πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, για να εργασθούν προς απόκτηση εμπειρίας σε επαγγελματικό περιβάλλον (νέο άρθρο 127ΣΤ παρ. 4). Επίσης, για την χορήγηση εισόδου στα ανωτέρω πρόσωπα απαιτείται «σύμβαση εργασίας» (νέο άρθρο 127Ζ παρ. 1 υποπερίπτωση vi)), προβλέπεται δε, ως λόγος απόρριψης της αίτησης χορήγησης εισόδου, η περίπτωση κατά την οποία η εν λόγω θέση απασχόλησης δύναται να καταληφθεί από ημεδαπό ή πολίτη της Ένωσης ή πολίτη τρίτης χώρας που διαμένει νομίμως στην Ελλάδα (νέο άρθρο 127Θ παρ. 3). Ειδικότερα, όσον αφορά την πρακτική άσκηση σε τουριστικές επιχειρήσεις, προβλέπεται ο καθορισμός, με κοινή υπουργική απόφαση, του είδους των τουριστικών επιχειρήσεων στις οποίες τοποθετούνται οι ασκούμενοι πολίτες τρίτων χωρών, καθώς και το ποσοστό αυτών επί του συνολικού αριθμού των πρακτικώς ασκουμένων ανά επιχείρηση (νέο άρθρο 127Ζ παρ. 6 εδ. β).

Επισημαίνεται, συναφώς, ότι στην παράγραφο 1 του άρθρου 11 του ν. 4251/2014 προβλέπεται ο καθορισμός, με κοινή υπουργική απόφαση, ανά διετία του ανώτατου αριθμού θέσεων για εξαρτημένη εργασία που χορηγούνται σε πολίτες τρίτων χωρών, ανά Περιφέρεια και ειδικότητα απασχόλησης. Για την έκδοση, μάλιστα, της ανωτέρω κοινής υπουργικής απόφασης, λαμβάνεται υπόψη υποχρεωτικώς η γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, του Ο.Α.Ε.Δ. και των Περιφερειών της χώρας, σχετικώς με τις υπάρχουσες ανάγκες εργασίας στην ελληνική επικράτεια (άρθρο 11 παρ. 2 ν. 4251/2014). Επίσης, η παράγραφος 2 του άρθρου 10 ν. 4554/2018 ορίζει ανώτατο όριο του συνολικού αριθμού των μαθητευομένων, σπουδαστών και

φοιτητών που πραγματοποιούν πρακτική άσκηση ή μαθητεία σε τουριστικές επιχειρήσεις, ως ποσοστό επί του συνολικού προσωπικού των τουριστικών επιχειρήσεων. Κατά τούτο, θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμη η αναδιτύπωση των ανωτέρω διατάξεων, προς αποφυγή ενδεχόμενων δυσχερειών εφαρμογής τους.

Αθήνα, 12 Φεβρουαρίου 2020

Οι Εισηγητές
Νικόλαος Παπασπύρου
Επίκουρος Καθηγητής Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών
Επιστημονικός Συνεργάτης
Νέστωρ Πολίτης
Ειδικός Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών